

для баяна з оркестром Кшиштофа Пендерецького, Віктора Власова, Пауло Уголетті, Енріко Блатті, Петра Махайдіка, тощо.

Суттєвим внеском до розвитку жанру баянного концерту початку ХХІ ст. є творчість молодшої генерації сучасних композиторів — фінського композитора Сампо Хаапамякі, італійського композитора Енріко Блатті, польського композитора Микола Майкусяка, польської композиторки Анни Сови, іранського композитора Аршія Самсамінія, тайванської композиторки Лі-Юнг Ву та ін. Завдяки, зокрема, їх діяльності розширюється географія жанру, виникають його нові за органічними та виконавськими показниками модифікації. У пошуках оригінальних тембрових сполучень композитори звертаються до національних музичних інструментів, а також інноваційних ідей, що активно імплементуються в баянно-акордеонних концертах цих авторів. Яскравими прикладами цього є концерт для чвертьтонового баяна та оркестру “Anomal Dances” Юка Тіенсуу, концерт “Velinikka” Сампо Хаапамякі та його ж подвійний концерт “Conception” для чвертьтонового баяна та чвертьтонової гітари з оркестром, тощо.

Жанр концерту для баяна з оркестром початку ХХІ ст. представлений майже в усіх стильових напрямках і течіях сучасного музичного мистецтва — від неокласичного й неоромантичного до авангардного, постмодерного та естрадно-джазового. Баянні концерти початку ХХІ ст. демонструють також значне різноманіття композиторських технік та прийомів (зокрема, сонорно-сонористичну та алеаторну техніку композиції).

Цікавою ознакою сучасного розвитку концерту для баяна з оркестром, яка все частіше спостерігається в останні десятиріччя, є також звернення митців до подвійних та потрійних жанрових моделей концерту. Прикладами цього є, зокрема, концерт для баяна, гітари та камерного оркестру Пауло Уголетті, концерт для баяна, шену та камерного оркестру Лі-Юнг Ву, подвійний концерт для звичайного та чвертьтонового баянів з камерним оркестром Йоахіма Шнайдера тощо.

Отже, жанр концерту для баяна з оркестром відіграє важливу роль у баянно-акордеонному мистецтві на зламі ХХ–ХХІ ст., посідаючи чільне місце в його жанровій ієрархії. Новаторські конструктивні пошуки, насамперед щодо застосування чвертьтонового баяна, сприяли появі нових композиторських ідей та концепцій. Загалом жанр баянного концерту нині репрезентований майже в усіх стильових напрямках музичного мистецтва. Жанрові пошуки в цій царині відкривають нові горизонти подальшого розвитку сучасного баянно-акордеонного мистецтва.

Кун Чжуцзюнь

**МУЗИКА ААРОНА АВШАЛОМОВА
ЯК СИМВОЛ КУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ СХОДУ ТА ЗАХОДУ:
ЄВРОПЕЙСЬКІ КОНЦЕРТИ ШАНХАЙСЬКОГО СИМФОНІЧНОГО ОРКЕСТРУ**

Kong Zhujun

**MUSIC OF AARON AVSHALOMOV
AS A SYMBOL OF CULTURAL INTERACTION OF EAST AND WEST:
EUROPEAN CONCERTS OF SHANGHAI SYMPHONY ORCHESTRA**

Основоположною ознакою сучасності є постійне зростання та розвиток міжкультурного діалогу між Сходом та Заходом. Важливим напрямом цієї кроскультурної взаємодії є активізація взаємозв'язків між Європою та Китаєм у сфері музичного мистецтва.

Відомо, що фактичним засновником нового китайського музичного мистецтва ХХ ст., яке поєднало історичні здобутки традиційної китайської музики з величезними досягненнями європейського музичного мистецтва, є видатний китайсько-американський композитор Аарон Авшаломов. Саме він у першій половині ХХ ст. став засновником одразу декількох найважливіших жанрових сфер сучасної китайської музики — китайської опери європейського типу, китайського балету та китайської симфонії та симфонічної поеми.

Тож ім'я Аарона Авшаломова та його творча спадщина є шанованими в сучасному Китаї. Музика композитора сприймається як національний здобуток, а також як символ вдалого синтезу східної та західної культурних традицій.

Саме в такій якості — як яскравий репрезентант водночас і діалогу культур, і досягнень китайського симфонізму — композиторська творчість А. Авшаломова була представлена в масштабних європейських концертних турах Шанхайського симфонічного оркестру, які відбулися у 2017 та 2019 рр.

У 2017 р. велике концертне турне Шанхайського симфонічного оркестру охоплювало виступи на Люцернському фестивалі в Швейцарії, на фестивалі *Tiroler Festspiele* (м. Мюльграбен) та *Grafenegg Festival* (замок Графенегг біля Відню) в Австрії, а також на літньому музичному фестивалі у всесвітньо відомій *Elbphilharmonie* в Гамбурзі.

Саме Шанхайський симфонічний (під керівництвом видатного диригента Лонг Ю, визнаного в усьому світі) став першим в історії китайським оркестром, який був запрошений організаторами до участі у цих масштабних й авторитетних європейських музичних заходах.

Для виступів на європейських сценах оркестром було спеціально підготовлено концертну програму, яка містила твори китайських та західних композиторів, що втілюють ідеї взаємодії культур та мистецького синтезу китайських і європейських музичних елементів (серед них — відомий твір композиторів Чен Гана і Хе Чжаньхао «Концерт для скрипки закоханих метеликів», який вважається одним з шедеврів китайської музики).

Урочистим початком цієї символічної програми, її візитівкою став твір саме Аарона Авшаломова — його знаменита симфонічна поема «Пекінські алеї» (також відома у перекладах під назвою «Хутуни Пекіна»), музика якої яскраво розкриває картину традиційного життя на старовинних вулицях Пекіна.

Ця концертна програма у блискучому виконанні Шанхайського симфонічного оркестру під керівництвом Лонг Ю (за участю також видатних європейських солістів) викликала неймовірний інтерес у європейських музикантів та поціновувачів музики й мала величезний успіх. Концертні зали були переповнені, білети розпродані за декілька місяців до того, а самі концертні виступи транслювалися у прямому ефірі та на сайтах. Завдяки сучасним інформаційним технологіям, можливість слухати ці виступи Шанхайського симфонічного оркестру на кращих концертних майданчиках Європи отримали багато тисяч глядачів у всьому світі. Концертна програма, яка символізує єднання Заходу й Сходу, та її бездоганне виконання китайськими музикантами, були надзвичайно високо оцінені, зокрема, ушляхенням польським композитором Кшиштофом Пендерецьким.

Успіх концертного туру Шанхайського симфонічного оркестру 2017 р. зумовив подальший розвиток міжкультурних стосунків між китайськими та європейськими музикантами. Одним з них стало проведення у 2019 р. (до урочистої дати 140-річного

ювілею Шанхайського симфонічного оркестру, який було засновано у 1879 р.) нового, ще масштабнішого європейського концертного туру, який включав, поряд із поновленою участю у фестивалі в Люцерні та фестивалі Grafenegg, також дебютні виступи на BBC Proms, Единбурзькому міжнародному фестивалі, Wolf Trap і Ravinia Festival, а також у фестивалі Концертгебау в Амстердамі.

До концертних програм Шанхайського симфонічного оркестру під керівництвом Лонг Ю входять також інші відомі симфонічні та концертні твори А. Авшаломова — Симфонія № 1 у чотирьох частинах та Концерт для флейти з оркестром у трьох частинах. І під час усіх виступів китайського оркестру в європейських концертних залах незмінною залишалася роль музики Аарона Авшаломова як визнаного символу плідної взаємодії та взаємопорозуміння Сходу та Заходу.

Р. Тетерін

ПОЄДНАННЯ ВИКОНАВСЬКИХ СТИЛІВ У ПРОЄКТІ “JAZZY” ГУРТУ «ТНМК» ТА ДЖАЗ-БЕНДУ «СХІД-SIDE»

R. Teterin

THE COMBINATION OF PERFORMING STYLES IN THE “JAZZY” PROJECT OF THE “TNMK” GROUP AND THE “SKHID-SIDE” JAZZ BAND

Важливими аспектами сучасного естрадно-джазового виконавства стає сполучення в музиці нових проєктів міксу з кількох раніше тісно не поєднаних стилів, виконавських складів. Помітне також поєднання інструментального й вокального початку у творчості музиканта-виконавця, що лежить в основі та вважається невід’ємною ознакою мистецтва джазу.

Таким чином, прояви сольного вокального естрадно-джазового виконавства не завжди ставлять фігуру вокаліста на місце визнаного фронтмена, якою завжди є фігура естрадного співака. І виголошення вербального — поетичного тексту має лише частину образного змісту музичної композиції. Особливо це примітно, коли вокальна партія вирішена у форматі читання репу: зі словесного потоку іноді виблискує яскрава думка або поетичний образ, що переймає на себе увагу слухача. Однак більшість музичного часу припадає на сприйняття ритмічної основи музики та сольних інструментальних імпровізацій.

Складно переоцінити роль особистості вокаліста, самотності його сценічного образу, довіри слухача до природності, невимушеності виказування тексту. Справжність співочих інтонацій вокаліста сприяє втіленню художнього задуму твору.

У річищі цих процесів тривають творчі пошуки й формується стиль музичної комунікації відомого українського гурту «ТНМК» — «Танок на майдані Конго», який засновано в 1996 р. у Харкові. Колектив створює та виконує музику в стилях репкор, хіп-хоп, рок та фанк. Засвоєння цим гуртом джазового темброво-виконавського комплексу пов’язано із задумом проєкту “Jazzy”, робота над яким супроводжує весь творчий шлях колективу, а саме з 1997 р., коли «ТНМК» у Харкові записували альбом «Зроби мені хіп-хоп». Однак, коли програма цього проєкту була уже сформована, у музикантів склалося відчуття, що їм не вистачає джазової стилістики, а саме участі духових інструментів та джазового фортепіано. Музиканти почали шукати джазових музикантів-однотумців, які хотіли б втілити цей проєкт. Ними виявились харківські музиканти: саксофоніст Дмитро Александров «Бобін», піаніст, викладач